

การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

Internal Supervision in School of Tha-Yang District Under
Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2

จารุวรรณ คงสวัสดิ์

Jaruwan Kongsawat

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: 6533100013@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 และ (2) เปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ตามการประเมินของครูจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรเป็นครูในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 557 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ จำนวน 234 คน วิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) เก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) วิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (2) เปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การนิเทศภายในสถานศึกษา อำเภอท่ายาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to study the internal supervision in school of Tha-Yang District under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2; and (2) to compare the internal supervision in school of Tha-Yang District under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2, according to teacher evaluation, classified by age, educational level, and work experiences.

Research methodology was a survey research. The population was 557 teachers in school of Tha-Yang District under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2. The sample was 234 teachers, obtained by stratified random sampling technique. There were four steps of the research procedures: (1) review of related literature; (2) constructing research instrument; (3) collecting the data; and (4) analyzing the data. The instrument for collecting data was a five- point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The result were found that: (1) the internal supervision in school of Tha-Yang District under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2 were at high level in overall and each aspect; and (2) to compare the internal supervision in school of Tha-Yang District under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2, according to teacher's evaluation, classified by age, educational level and teaching experience, overall were not different.

Keywords: Internal Supervision in School, Tha-Yang District, Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และจุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนา "การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ" ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาส ด้านคุณภาพ และด้านประสิทธิภาพ พัฒนา ส่งเสริม ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพิ่มประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และปรับกระบวนการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal และชีวิตวิถีปกติต่อไป (Next Normal) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

จากปัญหาการนิเทศการศึกษาในปัจจุบัน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ใช้กระบวนการนิเทศศึกษานั้น จึงต้องมีการปรับปรุงให้เป็นการนิเทศการศึกษาที่เป็นไปอย่างทั่วถึงและครอบคลุมขอบเขตของการปฏิบัติงานให้ครบถ้วนทุกสถานศึกษา มีการนิเทศการศึกษาให้ตรงตามปัญหาที่มี และความต้องการที่แท้จริงของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ความต่อเนื่องในการดำเนินการนิเทศเพื่อแก้ปัญหาของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละแห่งจะต้องมีบทบาทอย่างสูงที่ใช้การนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของตนเอง โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการนิเทศการศึกษาในระดับสถานศึกษา หรือจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งกระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะสำเร็จได้ตามเป้าหมาย จำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนา คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ที่ต้องร่วมกันสนับสนุนส่งเสริมไปด้วยกันในลักษณะของ “เกื้อหนุนเชื่อม” กระบวนการนิเทศการศึกษา (supervision) เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการพัฒนา และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการนิเทศการศึกษาช่วยทำให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์ และขวัญกำลังใจ ซึ่งต้องดำเนินงานให้ประสานสัมพันธ์กับกระบวนการอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ทำให้เกิดการ พัฒนาที่ยั่งยืนถาวร (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562: 6)

สถานศึกษาในอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 44 โรงเรียน มีหน้าที่จัดการศึกษาตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยมีจุดเน้นให้นักเรียนมีสมรรถนะและทักษะการอ่าน เขียน (อ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขเป็น) เป็นผู้ที่มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม พัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะและทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ สนับสนุนให้โรงเรียน บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูยุคใหม่ มีทักษะการปฏิบัติหน้าที่ได้ดี มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีจิตวิญญาณความเป็นครู และเพื่อให้ครูได้จัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่ดี ผู้บริหารมีหน้าที่

สำคัญในนำครู โดยช่วยเหลือ แนะนำ ดูแลให้ผลของงานมีคุณภาพ แม้ว่าการศึกษาในระดับการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จะมีการพัฒนาปรับปรุงมาตลอด แต่ผลการพัฒนาการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนยังไม่พัฒนาก้าวหน้าอย่างที่ควร ยังไม่เป็นไปตามจุดเน้นและนโยบาย เนื่องด้วยการนิเทศภายในค่อนข้างขาดการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ทำให้การนิเทศติดตามงานไม่ต่อเนื่อง กระบวนการนิเทศไม่เป็นระบบไม่ชัดเจน บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศไม่มีความชำนาญด้านการนิเทศ ผู้นิเทศขาดประสบการณ์ขาดเครื่องมือและสื่อในการนิเทศติดตามงานและผู้อำนวยการโรงเรียนยังขาดการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา เนื่องจากไม่มีเวลาในการนิเทศงาน และปัญหาอื่น ๆ เป็นต้น

จากความเป็นมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับ การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงสนใจที่จะศึกษา การปฏิบัติงานกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุง สนับสนุน แก่ทีมงานนิเทศตามกระบวนการนิเทศการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาในอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เพื่อให้คุณภาพการศึกษาได้มีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในอำเภอท่ายาง ประกอบด้วย 7 ศูนย์เครือข่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 557 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในอำเภอท่ายาง ประกอบด้วย 7 ศูนย์เครือข่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ในปีการศึกษา 2566 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan สุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ ตามสัดส่วนของประชากร (Proportional Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาขอบเขตเนื้อหาครั้งนี้มุ่งศึกษากการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 อ้างอิงจากหนังสือแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562: 25-27) ซึ่งได้กำหนดแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือ 4) การปฏิบัติการนิเทศ และ 5) การประเมินผลและรายงาน

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของครูในอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ในปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ 4) การปฏิบัติการนิเทศ และ 5) การประเมินผลและรายงานผล

4. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

4.1 ลักษณะเครื่องมือ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มุ่งสำรวจข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มี 5 ด้าน โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามมาตรวัดของลิเคอร์ท (Likert) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง การประเมินในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การประเมินในระดับมาก
- 3 หมายถึง การประเมินในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การประเมินในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การประเมินในระดับน้อยที่สุด

4.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ ศึกษาค้นคว้าตำรา วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง แบบสอบถาม ซึ่งได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี หลักการ แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบบมาตราวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

3) สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 แล้วนำเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบเนื้อหา ภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00

5) ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน แล้วนำข้อมูลมาหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ทั้งฉบับและรายด้าน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

6) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วปรับปรุงและตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้ได้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

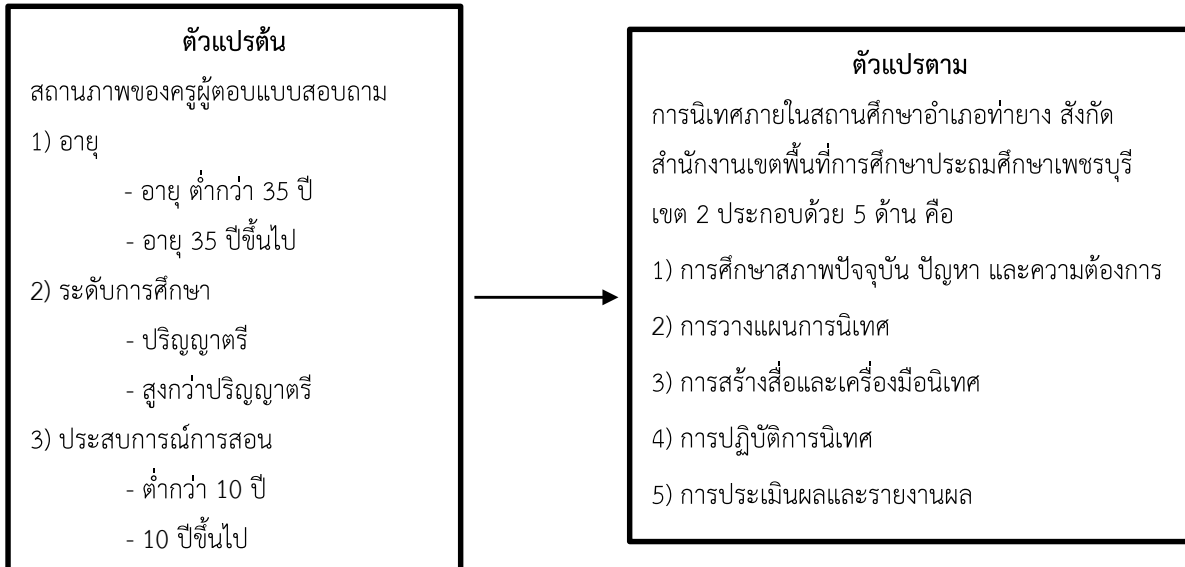
5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) และ 2) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

5.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1) ความถี่ 2) ร้อยละ 3) ค่าเฉลี่ย และ 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 สถิติที่ใช้ตรวจสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent t-test

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 สรุปผลได้ดังนี้

1. การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงจากมากไปน้อยสามอันดับแรก คือ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานรอบด้านทั้งของผู้บริหาร ครูและนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการดำเนินงานตามประเด็นการนิเทศ รองลงมาคือ วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วน หรือที่เห็นว่าสำคัญที่สุดก่อน ตามลำดับ

1.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงจากมากไปน้อยสามอันดับแรก คือ จัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน รองลงมาคือ กำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ และกำหนดแนวทาง วิธีการการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้นตามความต้องการและจำเป็น ตามลำดับ

1.3 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงจากมากไปน้อยสามอันดับแรก คือ จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทาง และสร้างความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงานในทีมนิเทศ รองลงมาคือ สร้างสื่อการนิเทศที่ทำให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น วิธีการนิเทศ ทักษะการนิเทศ เทคนิคการนิเทศ และตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ตามลำดับ

1.4 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงจากมากไปน้อยสามอันดับแรก คือ ประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ รองลงมาคือ การสะท้อน และสรุปผลการนิเทศ เพื่อการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงาน และดำเนินการนิเทศภายในห้องเรียน 100% โดยใช้กระบวนการ ที่โรงเรียนพัฒนาขึ้นเองหรือใช้กระบวนการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้แนวทางไว้ ตามลำดับ

1.5 ด้านการประเมินผลและรายงานผล พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลและรายงานผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงจากมากไปน้อยสามอันดับแรก คือ คัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มอบรางวัลและจัดเวทีเผยแพร่การดำเนินงานตามบริบทของโรงเรียน รองลงมาคือ รายงานผลและเผยแพร่การดำเนินงานนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง และนำผลการนิเทศไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเผยแพร่ ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน พบว่า

2.1 การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ ครูผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุ 35 ปีขึ้นไป พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

2.2 การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

2.3 การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามประสบการณ์การสอน ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และประสบการณ์การสอน 10 ปีขึ้นไป พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินของครูต่อกรณีพิเศษภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. กรณีพิเศษภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ รองลงมา คือ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการประเมินผลและรายงาน ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะมีบทบาทเป็นผู้กระตุ้น สนับสนุนส่งเสริมและดำเนินการนิเทศ เพื่อให้เกิดกรณีพิเศษภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการนิเทศภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562: 6) ได้สรุปว่า กระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะสำเร็จได้ตามเป้าหมาย จำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนา คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ที่ต้องร่วมกันสนับสนุนส่งเสริมไปด้วยกันในลักษณะของ “เกลียวเชือก” กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการพัฒนาระบบการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการนิเทศการศึกษาช่วยทำให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์ และขวัญกำลังใจ ซึ่งต้องดำเนินงานให้ประสานสัมพันธ์กับกระบวนการอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุตามเป้าหมาย ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนถาวร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธารทิพย์ ดำยศ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการประเมินผลและรายงานผลการนิเทศ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ ด้านการวางแผนการนิเทศ และกำหนดทางเลือก และด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฬารักษ์ โคตรจักร (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ด้านการวางแผนและการกำหนดทางเลือก ด้านการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความ ต้องการพัฒนา ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือและพัฒนา วิธีการ และด้านการประเมินผลและรายงานผล

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีประเด็นที่สำคัญแก่การอภิปราย ดังนี้

1.1 การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความ ต้องการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความ ต้องการ เป็นการศึกษานโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการจัดการนิเทศภายใน การจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานรอบด้านทั้งของผู้บริหาร ครูและนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการดำเนินงานตามประเด็นการนิเทศ มีการประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิดเห็นของผู้บริหาร และบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา หรือ ความต้องการเร่งด่วนหรือที่เห็นว่าสำคัญที่สุดก่อน นำผลการวิเคราะห์มากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานและประเด็นพิจารณาของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้อุปกรณ์และวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปาจริย์ หงษ์แก้ว (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่ากระบวนการนิเทศภายใน ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของกำชัย ยุคติชาติ (2564) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศมีการประชุมเชิงปฏิบัติการของฝ่ายแผนงานในทุกๆปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ เช่น สภาพบริบทของโรงเรียน ข้อมูลครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาศึกษารวมทั้งโรงเรียน มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการอย่างหลากหลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในกระบวนการวิเคราะห์สภาพองค์กร (SWAT ANALYSIS) เพื่อวิเคราะห์จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาขององค์กร และนำมาซึ่งแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

1.2 การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยการวางแผนการนิเทศ เป็นการนำปัญหา และความ ต้องการจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศตามประเด็นการนิเทศมากำหนดแนวทาง วิธีการการพัฒนาที่หลากหลาย ตามปัญหาที่เกิดขึ้นตามความต้องการและจำเป็น มีการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการศึกษาชั้นเรียน เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครู และการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการเลือกแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง วางแผนการดำเนินงานพัฒนาโดยการ ประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน สร้างคณะนิเทศ ทีมงานและเครือข่ายการนิเทศ กำหนด ประเด็นการนิเทศ กำหนดระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการ พัฒนา กำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ และจัดทำแผนนิเทศ ภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธราทิพย์ ด้ายศ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหาร สถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศและกำหนดทางเลือก โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัยของนันท์รัตน์ คงคะชาติ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 1 พบว่า การใช้กระบวนการนิเทศที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเลือกใช้กระบวนการนิเทศที่เหมาะสมมาใช้ในการ ปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้ปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จดังนั้นครูและผู้บริหารต้องเลือกใช้กระบวนการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา การวางแผนการปฏิบัติงานที่ไม่ซับซ้อน และทำให้ลดขั้นตอน การดำเนินงานที่ไม่มีความจำเป็นออกไปรวมทั้งยังสามารถตรวจสอบได้ว่า ในการปฏิบัติงานมีขั้นตอนใดที่เป็นปัญหา ซึ่งจะ ทำให้การนิเทศมีการปฏิบัติอย่างมีระบบมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง จึงทำให้การวางแผนนิเทศภายในสถานศึกษามีการ ปฏิบัติในระดับมาก

1.3 การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยการสร้างสื่อการนิเทศที่จะทำให้การนิเทศบรรลุ วัตถุประสงค์ ต้องเป็นสื่อที่สอดคล้องในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ สร้างเครื่องมือการนิเทศเพื่อเก็บ ข้อมูลเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนา ตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การสะท้อนผลและการ ประเมินผลการดำเนินงาน สามารถเก็บข้อมูลที่ตอบประเด็นปัญหาความต้องการ และเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและสร้างความเข้าใจ ตรงกันในการปฏิบัติงานในทีมนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกำชัย ยุคติชาติ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการ นิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากคณะกรรมการการนิเทศของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนุทิศมีความรู้และความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่จะนิเทศเป็นอย่างดี จึงสามารถสร้างเครื่องมือ เลือกวิธีการนิเทศ หรือเทคนิคการนิเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาในการนิเทศ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทรัตน์ คงคะชาติ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 พบว่า ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ มีการประชุมชี้แจงการใช้สื่อในการนิเทศภายในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนใหญ่ให้ความสำคัญของการเลือกใช้สื่อ มาใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะสื่อและเครื่องมือแต่ละชนิดที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา มีรายละเอียดของสื่อและเครื่องมือในการใช้ที่แตกต่างกัน มีข้อดีและข้อบกพร่องของเครื่องมือและสื่อแต่ละชนิดที่แตกต่างกัน จึงทำให้ครูและผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อ และเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพราะสื่อและเครื่องมือเป็นสิ่งที่ช่วยให้เห็นว่าผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด ดังนั้นการเลือกเครื่องมือในการนิเทศ จึงเป็นสิ่งสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการปฏิบัติงาน ที่ตรงกับความเป็นจริง ชัดเจน ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป มีความครอบคลุมและตรงกับจุดประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษา จึงทำให้การนำข้อมูลไปใช้ได้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ ทำให้การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ มีการปฏิบัติระดับมาก

1.4 การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยการปฏิบัติการนิเทศจะต้องมีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ นิเทศตามขั้นตอน ระยะเวลา และใช้เครื่องมือตามที่กำหนด ผู้นิเทศจะต้องนิเทศภายในห้องเรียน 100% โดยใช้กระบวนการที่โรงเรียนพัฒนาขึ้นเองหรือใช้กระบวนการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้แนวทางไว้ มีการสะท้อนและสรุปผลการนิเทศ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศในระดับต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกำชัย ยุคติชาติ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า ด้านการปฏิบัติการนิเทศ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการการนิเทศได้ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ มีการประชุมชี้แจงผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งคณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศได้ตรงประเด็นที่กำหนดใช้เครื่องมือการนิเทศที่เหมาะสม ปฏิบัติการนิเทศตามวันและระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้คำแนะนำคำปรึกษาแก่คณะครูอย่างเป็นกัลยาณมิตร ปฏิบัติการนิเทศโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักประชาธิปไตย มีการสะท้อนผลการนิเทศแก่ผู้รับการนิเทศ และบอกถึงจุดที่ควรพัฒนาปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้คณะครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ โดยจัดให้มีชั่วโมงชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในทุก ๆ สัปดาห์ เพื่อส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของธารทิพย์ ด้ายศ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.5 การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลและรายงาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยการสรุปรายงานผลการดำเนินงาน และนำผลไปใช้ปรับปรุงพัฒนา ต้องมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลการดำเนินงาน คัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มอบรางวัลและจัดเวทีเผยแพร่การดำเนินงานตามบริบทของโรงเรียน จัดทำรายงานผลและเผยแพร่การดำเนินงานนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง และนำผลการนิเทศไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเผยแพร่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธารทิพย์ ด้ายศ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน

ขนาดเล็ก ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ด้านการประเมินผลการนิเทศและรายงานผล โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทรัตน์ คงคะชาติ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่า การดำเนินการนิเทศตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ ในการปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดร่วมกันในการประเมิน เพราะเป็นเครื่องมือที่วัดระดับผลการประเมินการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งเกณฑ์ที่ได้จะต้องความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษา ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการกำหนดที่นำมาใช้ในการประเมิน ซึ่งจะให้ผู้ถูกนิเทศและผู้นิเทศยอมรับ และนำข้อมูลหรือผลที่ได้จากการประเมินด้วยเกณฑ์ที่ตั้งไว้ รายงานผลให้ผู้ปฏิบัติงานทราบ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงงานพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น จึงทำให้การประเมินและรายงานผลมีการปฏิบัติระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอนต่างกันมีการนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธารทิพย์ ด้ายศ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทรัตน์ คงคะชาติ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษาอำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเป็นรายด้าน เพื่อนำมาพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ควรมีการประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน
2. ด้านการวางแผนการนิเทศ ควรมีการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครูและการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
3. ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาการใช้สื่อที่สอดคล้องในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ
4. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ควรมีการนิเทศตามขั้นตอน ระยะเวลา และใช้เครื่องมือตามที่กำหนด
5. ด้านการประเมินผลและรายงาน ควรมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ศึกษาารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา อำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา อำเภอยาง่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

กำชัย ยุกติชาติ. (2564). การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนู ทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จุฬารักษ์ โคตรจักร์. (2562). กระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย ศิลปากร.

ธารทิพย์ ด้ายศ. (2561). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ตามการรับรู้ของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

นันทรัตน์ คงคะชาติ. (2564). การศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครสวรรค์.

ปาจรีย์ หงษ์แก้ว. (2563). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570) ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาสู่การนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.